

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ

JAWNE

Mjr dypl. Bogdan SZULC

**WŁAŚCIWOŚCI NATARCIA PUŁKU W REJONIE
ZURBANIZOWANYM
(Wykład)**

BIBLIOTEKA AKADEMII AGO WP
Akademia Sztabu Generalnego WP
dr ewid. _____

44289

WARSZAWA

LUTY

1981

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ

JAWNE

Mjr dypl. Bogdan SZULC

WŁAŚCIWOŚCI NATARCIA PUŁKU W REJONIE ZURBANIZOWANYM (Wykład)

BIBLIOTEKA NAUCZONA AGO WP
Archiwum Biblioteki Specjalnej
nr ewid. _____

44289

~~SECRET~~
~~SECRET~~
~~SECRET~~
JAWNE

ZATWIERDZAM

SZEF KATEDRY TAKTYKI OGÓLNEJ

mjr dypl. Witold WÓJCIK

PRZEKLASYFIKOWANO

Protokół Nr 12657

Egz.nr.... 5

PODSTAWA
Ustawa z dnia 22 stycznia 1999 roku
art. 86 ust. 2
(Dz.U. RP Nr 11 poz. 95)
.....
podpis

WŁAŚCIWOŚCI NATARCIA PUŁKU

W REJONIE ZURBANIZOWANYM

/wykład/

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych
Nr ewid. ~~1070~~ 44289

OPRACOWAŁ:

mjr dypl. Bogdan SZULC

PLAN WYKŁADU

WSTĘP

1. CHARAKTERYSTYKA REJONÓW ZURBANIZOWANYCH I ICH WPŁYW NA WSPÓŁCZESNE DZIAŁANIA BOJOWE .
 - 1.1. Właściwości rejonów zurbanizowanych i ich taktyczno-operacyjne znaczenie.
 - 1.2. Zasady organizacji obrony rejonów zurbanizowanych przez państwa NATO.
2. OGÓLNE ZASADY NATARCIA PUŁKU W REJONIE ZURBANIZOWANYM.
 - 2.1. Możliwości i zadania pułku podczas natarcia w rejonie zurbanizowanym.
 - 2.2. Ugrupowanie bojowe pułku.
 - 2.3. Wybór kierunku głównego uderzenia.
3. PRACA DOWÓDCY I SZTABU PODCZAS NATARCIA W REJONIE ZURBANIZOWANYM.
 - 3.1. Wypracowanie decyzji.
 - 3.2. Organizacja współdziałania i zabezpieczenia działań.
4. PROWADZENIE NATARCIA W REJONIE ZURBANIZOWANYM.

ZAKOŃCZENIE

- ZALĄCZNIKI: Nr 1. Wykaz literatury zalecanej do samodzielnego studiowania.
- Nr 2. Wykaz materiałów do wykorzystania w czasie wykładu.

WSTĘP

W ostatnich latach obserwujemy gwałtowny rozwój rejonów zurbanizowanych co głównie przejawia się w scalaniu pojedynczych ośrodków miejskich w rejony przemysłowe o znacznych obszarach i stopniu zabudowy.

Doświadczenia drugiej wojny światowej a także wnioski z przeprowadzonych ćwiczeń wskazują, że duże miasta i rejony okręgów przemysłowych stanowiły obok określonych celów o znaczeniu politycznym, zasadnicze obiekty decydujące o trwałości systemu obrony, o które często toczono uporczywe walki. Do obrony a także do opanowania dużych kompleksów miejskich angażowano znaczne siły, które zazwyczaj wydzielano zawczasu.

W warunkach przyszłego pola walki a szczególnie w warunkach stosowania na szeroką skalę broni masowego rażenia, głównie zaś broni jądrowej i neutronowej, duże znaczenie obronne rejonów zurbanizowanych może się zmniejszyć lecz z pewnością nie zostanie wyeliminowane całkowicie.

Należy przypuszczać, że w przyszłych działaniach bojowych, broniący w mniejszych ilościach będzie angażował siły do bezpośredniej obrony rejonów zurbanizowanych dążąc w większym niż dotychczas zakresie do rozstrzygnięć na ich przedpolach. Przewiduje się także zmianę samego charakteru sposobów walki w mieście. Duże znaczenie rejonów zurbanizowanych przejawiać się będzie wyraźniej w okresie działań konwencjonalnych, gdzie zarówno miasta jak i całe rejony zurbanizowane będą przygotowane do obrony i uporczywie bronione.

Stąd też natarcie w rejonie zurbanizowanym będzie nadal szczególnie trudne, charakteryzować się będzie szeregiem cech specyficznych, które muszą być uwzględniane tak podczas organizacji jak i jego prowadzenia.

1. CHARAKTERYSTYKA REJONÓW ZURBANIZOWANYCH I ICH WPŁYW NA WSPÓŁCZESNE DZIAŁANIA BOJOWE.

Szybko postępujący rozwój przemysłu na całym świecie a co z tym się wiąże postępująca rozbudowa miast stały się czynnikiem wpływającym na ciągły wzrost obszarów miast za ich dotychczasowe granice. Wokół miast zaczęły powstawać dodatkowe ośrodki przemysłowe, dzielnice mieszkaniowe a także w coraz większym stopniu miasta "satelitarne". Powstały więc duże obszary o znacznym stopniu urbanizacji i o dalszej tendencji rozrastania się. Proces ten staje się coraz to bardziej postępujący i należy liczyć się, że w przyszłości pojęcie "miasto" zostanie całkowicie zastąpione przez pojęcie "rejon zurbanizowany".

1.1. Właściwości rejonów zurbanizowanych i ich taktyczno-operacyjne znaczenie.

Aktualnie przez pojęcie "rejon zurbanizowany" należy rozumieć teren /obszar/ pokryty gęstą siecią miast i osiedli typu miejskiego oraz ośrodków i zakładów przemysłowych, kopalnianych i portowych.

Teren o zagęszczonej zabudowie na ograniczonej powierzchni w zależności od jego rozmiarów i charakteru budów nazywany miastem osiedlem lub wsią.

Należy liczyć się, że miasta jako centralne ośrodki rejonów zurbanizowanych ze względu na charakter zabudowy będą nadal stanowiły główne ośrodki oporu w nieprzyjacielskim systemie obrony rejonów zurbanizowanych.

Obecne tendencje architektonicznej rozbudowy miast skłaniają się do zabudowy luźnej. Nadal jednak w działaniach bojowych spotykać będziemy szereg miast, szczególnie starszych, które posiadać będą zabudowę o charakterze zwartym. Większość wielkich ośrodków miejskich na ETDW będzie jednak posiadać na obrzeżach zabudowę luźną /typu

osiedlowego/ a w centralnych rejonach miasta zabudowę zwartą.

Zwarta zabudowa starych ośrodków miejskich charakteryzować się będzie na ogół dużą trwałością budynków posiadających grube mury z cegły a często i betonu. Ulice takich miast są przeważnie kręte i dośrodkowe zbiegające się w centrum miasta. Często brak jest w takich miastach szerokiej arterii komunikacyjnych. Znaczna ilość krzyżujących się tras i ulic miejskich oraz ich dośrodkowy przebieg stwarzać będzie duże trudności w dowodzeniu i manewrowaniu poszczególnymi elementami ugrupowania a ponadto utrudniać będzie nacierającemu wykorzystanie w pełni posiadanej techniki bojowej, głównie zaś czołgów i BWP.

Nowa zabudowa nowoczesnych ośrodków miejskich stwarza korzystniejsze warunki dla nacierającego. Nowoczesne, szerokie arterie komunikacyjne, duże odległości między poszczególnymi dzielnicami a także budynkami, znaczna ilość placów i parków zapewnią będą nacierającemu lepsze możliwości manewru a także wykorzystania techniki bojowej. Pozwoli to nacierającym wojskom na uzyskanie większego tempa natarcia oraz zwiększy operatywność dowodzenia.

Wymienione ośrodki miejskie będą w zasadzie stanowiły główne elementy całych rejonów zurbanizowanych, które stanowić będzie cały szereg dużych, średnich i małych miast przylegających do siebie lub też będących tylko w nieznacznej od siebie odległości. Należy liczyć się, że z czasem wolne, niezabudowane obszary między tymi miastami będą także stopniowo urbanizowane poprzez budowę nowych zakładów przemysłowych, osiedli, dzielnic willowych itp. Typowymi przykładami takich rejonów będą: Zagłębie Górnośląskie, Zagłębie Ruhry, rejon Warszawy, Berlina itp. Będą to obszary wysoko uprzemysłowione z dużą ilością stacji kolejowych, gęstą siecią dróg, mostów, wiaduktów, nasypów, tórów. Charakterystyczną zabudowę tych rejonów będą stanowiły różnego rodzaju budowle przemysłowe o konstrukcjach

stalowych, betonowych i żelbetonowych a bardzo często rozwinięte budownictwo podziemne /tunele, garaże, magazyny itp/.

Szereg dodatkowych czynników charakteryzować będzie zurbanizowane rejony portowe. Prócz typowych dla rejonów zurbanizowanych elementów dojdzie szeregu urządzeń typowo portowych o konstrukcjach stalowych i żelbetonowych, które stanowią będą dodatkowe utrudnienia dla nacierających wojsk.

Wszystkie wymienione charakterystyczne elementy rejonów zurbanizowanych utrudniać będą znacznie prowadzenie działań, głównie z powodu braku możliwości manewrowych nacierających wojsk. Poszczególne osiedla, dzielnice a często i pojedyncze obiekty zmuszać będą nacierających do oddzielnego ich zdobywania i angażowania znacznych sił. Działania w takich rejonach staną się przewlekłe, długotrwałe i wymagać będą znacznych sił i środków.

Mimo, że współczesne koncepcje wojenne przewidują możliwość prowadzenia działań w terenie zurbanizowanym w warunkach stosowania broni jądrowej, to jednak znaczenie rejonów zurbanizowanych jako dogodnych rejonów do obrony nie maleje. W niektórych rejonach zurbanizowanych użycie broni jądrowej przez nacierającego będzie nawet niekorzystne ze względu na konieczność wykorzystania obiektów oraz zasobów znajdujących się na terenie tych rejonów w dalszych etapach działań bojowych.

Z powyższego wynika, że natarcie w rejonie zurbanizowanym głównie będzie charakteryzować:

- niskie tempo natarcia;
- uporczywość walk i zmienność sytuacji;
- walka na izolowanych kierunkach i w oddzielnych ogniskach;
- trudne warunki dowodzenia i utrzymania współdziałania;
- duża samodzielność walczących pododdziałów.

1.2. Zasady organizacji obrony rejonów zurbanizowanych przez państwa NATO.

Teoretycy wojskowi państw NATO wyrażają pogląd, że obrona rejonów zurbanizowanych, jest nadal kluczowym punktem całego systemu obrony. Uważa się, że obrona powinna być organizowana na podejściach do miasta, lecz jeżeli ukształtowanie terenu, liczba i rodzaj sił nie pozwalają na to, wówczas stanowiska obronne rozbudowuje się wewnątrz miejscowości. Zabudowania znajdujące się na podejściach zazwyczaj wykorzystywane są do organizowania pozycji ubezpieczeń. Rejon obrony batalionów i brygad w mieście mają zazwyczaj mniejszą szerokość niż w terenie otwartym i są silniej nasycone różnego rodzaju zaporami. I tak np. podczas organizacji obrony miejscowości batalion otrzymuje rejon obrony o szerokości 3 - 4 km i głębokości do 3 km, w którego granicach tworzy się kompanijne węzły obrony o szerokości 2 km i głębokości 1,5 km ~~zaporami~~. Kompania zmechanizowana organizuje punkt oporu o szerokości 500 - 700 m i głębokości 600 m, obejmujący kilka dużych budynków lub część osiedla. W ramach kompanijnego punktu oporu organizowane są plutonowe punkty oporu przygotowane do obrony okrężnej.

W rejonie obrony budynków wielokondygnacyjnych pododdziały organizujące obronę ugrupowują się nie tylko w głąb, lecz także na poszczególnych piętrach.

Dla środków ogniowych przygotowuje się główne, zapasowe oraz dodatkowe stanowiska ogniowe. Urzutowanie sił i środków w głąb i w górę umożliwia organizację systemu ognia wielowarstwowego zapewniającego ogniowe przykrycie sąsiednich sektorów. Środki ppanc wykorzystane są na kierunkach dogodnych do działania czoł-

gów przeciwnika, a ich SO mają być przygotowane w budynkach lub na zewnątrz budynków.

Czołgi w obronie miejscowości z zasady rozmieszcza się wewnątrz kompanijnych punktów oporu, na stanowiskach przygotowanych do prowadzenia skutecznego ognia na wprost, którym osłaniają barykady, skrzyżowania ulic, place i inne kierunki prawdopodobnego ataku npla.

Przeciwpancerne pola minowe głównie ustawiane są przed pozycjami obronnymi pododdziałów na podejściach do zwartej zabudowy. Ich głębokość może dochodzić do 100 m, przy gęstości 1100 - 1500 min na 1 km. W zwartej zabudowie na prawdopodobnych kierunkach działania czołgów /szerokie arterie komunikacyjne/ ustawia się grupy min.

Jeżeli przewiduje się wycofanie z zajmowanych pozycji wówczas minuje się budynki mieszkalne, stosując przede wszystkim miny pułapki. Dla zapewnienia ruchu i rezerwru przygotowuje się ciągi komunikacyjne, a w ścianach i murach budynków specjalne przejścia. Na placach i skwerach rozbudowuje się transzeje, okopy i rowy łączące.

Artylerię wykorzystuje się często w sposób zdecentralizowany prowadząc ogień bateriami a często nawet plutonami.

Brygada organizując obronę w miejscowości przyjmuje z reguły ugrupowanie jednorzutowe z odwodem. W batalionach organizuje się lokalne odwody, które rozmieszcza się za kompanijnymi punktami oporu. Główny wysiłek obrony skupia się w rejonach, do których prowadzą szerokie arterie komunikacyjne, bądź też mniej zabudowany teren.

2. OGÓLNE ZASADY NATARCIA PUŁKU W REJONIE ZURBANIZOWANYM.

Natarcie w rejonie zurbanizowanym zalicza się do działań wojsk w warunkach szczególnych. Należy jednak zwrócić uwagę, że o ile rzeźba i naturalne pokrycie terenu zachowują swoją strukturę przez stosunkowo długi okres czasu o tyle rejony zurbanizowane zmieniają swój charakter w ciągu kilku czy też kilkunastu lat.

Charakter walki w rejonach zurbanizowanych w znacznym stopniu zależy od geograficznego położenia i zabudowy danego rejonu, a więc będzie on się różnił w poszczególnych przypadkach.

2.1. Możliwości i zadania pułku podczas natarcia w rejonie zurbanizowanym.

Możliwości bojowe rozumiane jako optymalne możliwości wyłonienia zadań uzależnione są od:

- warunków zabudowy /miasta, rejonu portowego, przemysłowego/;
- charakteru obrony nieprzyjaciela;
- czasu jakim dysponował nieprzyjaciel na organizację obrony;
- składu bojowego i doświadczenia /wyszkolenia/ wojsk;
- miejsca i roli pułku w ugrupowaniu dywizji.

Zawsze jednak należy zwrócić uwagę na zapewnienie, niezbędnej do rozbicia nieprzyjaciela przewagi /ilościowo-jakościowej/, która powinna być przynajmniej trzykrotna. Tak więc pułk w ugrupowaniu dwurzutowym, działając w rejonie o zabudowie zwartej, może prowadzić natarcie w pasie o szerokości 1,5 - 2 km natomiast w rejonie o zabudowie luźnej w pasie o szerokości do 5 km.

Treścią zadania bliższego pułku może być rozbicie jednego z pierwszorzutowych batalionów brygady nieprzyjaciela i opanowanie rejonu na głębokość 2 - 3 kwartałów tj. na głębokość do 2 km przy czym głębokość tego zadania może być większa podczas natarcia w terenie

o zabudowie luźnej.

Treścią zadania następnego może być rozbięcie odwołów brygadowych i opanowanie części miasta /lub dzielnicy/ na głębokość 2 - 4 km.

Podczas natarcia w rejonie zurbanizowanym szczególnie zaś w rejonie o zwartej zabudowie, często koniecznością będzie stawianie płytszych zadań dla batalionów niż zadanie bliższe pułku. /Schemat 1 i 2/.

Natarcie w rejonie zurbanizowanym to nie tylko walka w miastach i obszarach przemysłowych. Nacierający aby podejść do miasta często zmuszony będzie do prowadzenia natarcia w terenie o zabudowie osiedlowej, która pozwoli na wykonanie manewru wojskami.

Takie warunki pozwolą na osiągnięcie tempa zbliżonego do norm jakie zakładamy w przeciętnych warunkach. Ważnym czynnikiem będzie także sposób działania w celu opanowania obiektów w pasie natarcia pułku. Regulamin Walki zakłada opanowanie miast natarciem z marszu a w przypadkach uporczywej ich obrony uderzeniem w nocy z jednoczesnym atakiem od czoła, ze skrzydeł i z tyłu.

2.2. Ugrupowanie bojowe pułku.

Ugrupowanie bojowe tworzy się odpowiednio do:

- zadań wojsk;
- właściwości rejonu zurbanizowanego;
- charakteru obrony nieprzyjaciela;
- przewidywanego manewru wojsk.

Podstawową zasadą tworzenia ugrupowania bojowego podczas działań w rejonie zurbanizowanym jest pełne usamodzielnienie poszczególnych jego elementów głównie pododdziałów pierwszego rzutu.

Ze względu na zmniejszoną szerokość pasów natarcia i konieczność rozśrodkowania wojsk głębokość ugrupowania może być większa niż w innych warunkach.

Pułk zmechanizowany z reguły występuje w ugrupowaniu dwurzu-

towym. Pierwszy rzut stanowią bataliony zmechanizowane. Batalion czołgów wykorzystuje się najczęściej w sposób zdecentralizowany przydzielając kompaniami do batalionów piechoty.

Artylerię haubiczną do czasu bezpośrednich walk w mieście można wykorzystywać w sposób scentralizowany /tworząc PGA/, natomiast podczas walki w samym mieście a szczególnie w mieście o zabudowie zwartej przydzielając bateriami /a nawet plutonami/ do kompanii piechoty wykorzystywać do burzenia ogniem na wprost silnie umocnionych budynków.

Z organicznych i przydzielonych środków przeciwpancernych organizuje się w pułkach 1 - 2 odwody przeciwpancerne. Do odwodów ppanc można używać także czołgi.

Ze względu na możliwości powstawania częstych zniszczeń i zawałów a także duże zagrożenie pożarowe, zaminowania budynków a często konieczność umacniania zdobytych budynków celowym jest posiadanie w odwodzie pododdziałów przeciwpożarowych rozminowania grup umocnienia zdobytych budynków itp.

Do oczyszczania i torowania dróg /ulic/ manewru i dowozu z w pułkach organizuje się 1 - 2 oddziały zabezpieczenia ruchu.

W wypadku konieczności prowadzenia walki w mieście przez pułk czołgów, jego pododdziały muszą być wzmocnione piechotą.

W okresie II wojny światowej w walkach o miasta do zdobycia ważniejszych obiektów tworzone doraźne grupy /oddziały/ szturmowe.

Np. w czasie walk o KOŁOBRZEG w 7 pp 3 DP. Każda grupa szturmowa składała się z plutonu fizylierów, 20 - 25 strzelców, drużyny rusznic ppanc, 5 - 7 saperów, 5 zwiadowców i obsługi działa 45 mm.

Grupa posiadała 3 ręczne karabiny maszynowe do dwóch ciężkich k m. Każdy żołnierz posiadał po 3 granaty ręczne i dwa ręczne granaty ppanc a saperzy ładunki materiału wybuchowego.

Na obecnym etapie walk w miastach odpowiednio wzmocnione pod-

oddziały pierwszego rzutu będą spełniały podobną rolę. Należy przypuszczać, że znaczny wzrost infrastruktury miejskiej warunkować będzie tworzenie innych elementów głównie zaś pododdziałów /grup/ obojścia, które szeroko stosując manewr i często wykorzystując przejścia podziemne będą uderzały na tyły i skrzydła broniącego się nieprzyjaciela przyspieszając w ten sposób wykonanie zadania przez zasadnicze elementy ugrupowania pułku.

2.3. Wybór kierunku głównego uderzenia.

Przy wyborze kierunku głównego uderzenia należy kierować się następującymi warunkami, które powinny zapewnić:

- wprowadzenie pododdziałów najkrótszą drogą do obiektów będących celem natarcia;
- możliwości użycia różnorodnego sprzętu /czołgów, BWP, artylerii i transporterów/;
- uniknięcie skomplikowanych manewrów pododdziałami;
- optymalne wykorzystanie skutków ognia własnej artylerii;
- możliwość rozcięcia ugrupowania nieprzyjaciela i izolowania ważniejszych obiektów z ogólnego systemu obrony.

Wagę problemu potęgują trudności na jakie można napotkać przy przenoszeniu wysiłku w toku natarcia gdy wykonanie manewru jest wyjątkowo trudne a niekiedy wręcz niemożliwe.

Niebagatelną rolę spełniać będą pomocnicze uderzenia na tyły nieprzyjaciela, które mogą być wykorzystane skrycie, przez kanały podziemne lub luki w ugrupowaniu obrońcy.

3. PRACA DOWÓDCY I SZTABU PODCZAS NATARCIA W REJONIE ZURBANIZOWANYM.

Metoda i kolejność pracy dowódcy i sztabu podczas przygotowania i walki w rejonie zurbanizowanym nie odbiega od ogólnie przyjętych zasad, jednak występują pewne specyficzne cechy, właściwe działaniom w warunkach rejonu zurbanizowanego /miasta/.

3.1. Wypracowanie decyzji.

Decyzję do opanowania miasta leżącego w głębi obrony nieprzyjaciela podejmuje się podczas organizacji natarcia. Jeżeli z analizy zadania wynika, że zdobycie miasta decyduje o wykonaniu zadania, to w pierwszej kolejności wypracowuje się decyzję do opanowania miasta i tej decyzji podporządkowuje się sposób walki na podejściach tak aby do miasta podejść w korzystnym dla nacierającego ugrupowaniu.

Ocenę nieprzyjaciela dowódca i sztab prowadzą w ścisłym powiązaniu z oceną charakteru rejonu zurbanizowanego /miasta/.

Jeżeli miasto położone jest na terytorium nieprzyjaciela niezbędnym elementem oceny jest ustalenie możliwości wzmocnienia systemu obrony jednostek liniowych przez siły policji, obrony terytorialnej a nawet ludności cywilnej.

W ocenie sił własnych szczególną uwagę zwraca się na wykorzystanie posiadanych sił zgodnie z ich możliwościami a wnioski powinny głównie dotyczyć:

- określenia sił niezbędnych do opanowania czołowych punktów oporu i najważniejszych obiektów w głębi;
- ustaleń dotyczących niezbędnego wzmocnienia pododdziałów celem ich usamodzielnienia;
- przedsięwzięć jakie należy wykonać aby przygotować wojska do walki w mieście.

Oceniając sąsiadów szczególną uwagę należy zwrócić na możliwość udzielenia wzajemnej pomocy w czasie opanowywania ważnych obiektów znajdujących się na styku z sąsiadem oraz udział w osłonie skrzydeł w poszczególnych okresach walki.

Ocena rejonu zurbanizowanego /miasta/ jest jednym z podstawowych, w takich działaniach, elementów oceny sytuacji.

Ocenę należy prowadzić w oparciu o mapy w dużej skali, plany, zdjęcia lotnicze, opisy wojskowo-geograficzne a także dane i naziemne zdjęcia uzyskane z rozpoznania.

W ocenie rejonu zurbanizowanego należy uwzględnić:

- wielkość rejonu i obiektów, które należy opanować;
- ilość i szerokość ulic oraz gęstość i charakter zabudowy;
- ilość, jakość i możliwości wykorzystania urządzeń podziemnych;
- rozmieszczenie i wielkość trwałych /szczególnie ważnych/ budowli, których opanowanie decyduje o powodzeniu natarcia.

Ocena ta musi być prowadzona w ścisłym powiązaniu z oceną nieprzyjaciela i jego możliwościami.

Precyzując zamiar dowódca pułku powinien określić:

- jakiego nieprzyjaciela, jakimi siłami rozbić na podejściach i wewnątrz miasta;
- kierunek głównego uderzenia, kolejność opanowania ważniejszych obiektów i ewentualnie sposób ich umocnienia;
- ugrupowanie pułku do walki na podejściach i w mieście oraz formy manewru.

Po podjęciu decyzji z mapy /planu/ dowódca powinien przeprowadzić rekonesans. Ze względu na znacznie ograniczony wgląd w teren rekonesans należy prowadzić z kilku punktów a dla obserwacji obiektów w głębi wykorzystywać, jeżeli jest to możliwe, śmigłowce.

3.2. Organizacja współdziałania i zabezpieczenia działań.

Organizacja współdziałania w natarciu na rejon zurbanizowany powinna być wyjątkowo szczegółowa. Dowódca w czasie organizowania współdziałania powinien ustalić:

- jednolitą numerację dozorów i obiektów;

- kolejność i sposób opanowania obiektów w określonym czasie;
- zgranie wysiłków pododdziałów piechoty i środków wzmocnienia
 - wzajemną pomoc pododdziałów piechoty, wojsk inżynieryjnych, pododdziałów czołgów i artylerii w czasie pokonywania przeszkód i zapór;
 - sposób wykorzystania urządzeń podziemnych i innych urządzeń umożliwiających skryty manewr;
 - działanie w czasie odpierania kontrataków /samodzielnie i wspólnie z sąsiadami/.

Podczas natarcia w mieście o zabudowie zwartej z charakterystycznym, promienistym układem ulic, konieczne staje się ustalenie rubieży ograniczających ogniowe oddziaływanie oraz jednolitych sygnałów rozpoznawczych, wskazywania celów, wywołania, przeniesienia i przerwania ognia.

Organizacja zabezpieczenia działań bojowych w rejonach zurbanizowanych w zasadzie nie będzie odbiegać od ogólnie przyjętych norm. Specyfika działań w takich warunkach wskazuje, że w szeregu elementów zabezpieczenia działań występować będzie wiele cech szczególnych, które dowódca i sztab pułku muszą uwzględnić.

W rozpoznaniu ze względu na ograniczone możliwości wykorzystania technicznych środków rozpoznania główną rolę odgrywać będzie rozpoznanie naziemne. W toku walki należy więc organizować szczególnie gęstą sieć obserwacji wzrokowej wybierając punkty obserwacyjne w wielopiętrowych budynkach, wieżach, kominach fabrycznych itp.

Niezmiernie ważnym elementem zabezpieczenia działań w rejonie zurbanizowanym jest ubezpieczenie. Stałe zagrożenie działania grup dywersyjnych oraz pododdziałów nieprzyjaciela pozostałych w ugrupowaniu naszych wojsk /w piwnicach, na strychach itp/

warunkuje konieczność organizowania ciągłej ochrony i obrony wszystkich elementów ugrupowania bojowego a także zdobytych obiektów.

W zabezpieczeniu inżynieryjnym należy być przygotowanym do wzmożonej działalności w dziedzinie torowania przejść w zapo-
kach, zawałach a często ścianach i stropach; pokonywania prze-
szkód /kanały, tunele, skarpy, ściany/ a także stałego utrzymy-
wania i oczyszczania dróg /ulic/.

Organizując zabezpieczenie tyłowe należy dążyć do większego usamodzielnienia nacierających pododdziałów pod względem tyłowym. Transport ze środkami materiałowymi powinien być zawczasu rozdzie-
lony do batalionów, w celu zaś do-
starczenia go bezpośrednio do walczących pododdziałów należy organizować w nich specjalne grupy donoszących. Przy ewakuacji i naprawie uszkodzonego sprzę-
tu należy brać pod uwagę możliwość wykorzystania niezniszczonych urządzeń w miejscowych warsztatach remontowych.

4. PROWADZENIE NATARCIA W REJONIE ZURBANIZOWANYM.

Zasadniczym sposobem natarcia w rejonie zurbanizowanym powin-
no być natarcie z marszu z jednoczesnym działaniem oddziału
wydzielonego oraz desantu taktycznego. Szczególnego znaczenia na-
biera opanowanie z zaskoczenia obiektów decydujących o trwałości
obrony nieprzyjaciela. Do obiektów takich należy zaliczyć:
wodociągi i gazownie, elektrownie, urzędy pocztowo-telekomunika-
cyjne, dworce kolejowe, stacje radiowe i telewizyjne itp.

Sił~~ę~~ główne pułku wykorzystując działanie OW i desantu takty-
cznego uderzeniem z marszu włamują się w głąb ugrupowania nie-
przyjaciela, rozcinają je i przystępują do likwidacji nieprzy-
jaciela w izolowanych rejonach.

Bez względu na sposób prowadzenia natarcia, ogniowe przygotowanie natarcia powinno zapewnić warunki do wdarcia się nacierających wojsk do miasta i opanowanie określonej jego części. Prowadzi się je z reguły krótko i z takim natężeniem aby obezwładnić siłę żywą i środki ogniowe rozmieszczone zwłaszcza w budynkach przystosowanych do prowadzenia ognia wielowarstwowego i skrzydłowego. Znaczną rolę spełniać będzie ogień prowadzony na wprost, szczególnie przez działa dużych kalibrów.

W czasie ogniowego przygotowania natarcia saperzy wykonują przejścia w zaporach i barykadach.

Na określony sygnał pododdziały pierwszego rzutu pod osłoną ognia dział strzelających na wprost oraz czołgów i środków ogniowych transporterów opancerzonych /bojowych wozów piechoty/ rozpoczynają atak w sztykach pieszych.

Po opanowaniu czołgów obiektów, artyleria przenosi ogień na kolejne obiekty umożliwiając piechocie kontynuowanie ataku. Czołgi, Bojowe wozy piechoty i artyleria strzelająca na wprost przesuwać się za piechotą skokami w miarę zdobywania przez nią kolejnych obiektów /budynków/. Do niszczenia szczególnie uporczywie bronionych budynków należy wykorzystywać przydzielone młota-cze ognia.

Każdy opanowany budynek powinien stanowić jednocześnie podstawę wyjściową do ataku na kolejny obiekt. Walkę wewnątrz budynków należy prowadzić aż do całkowitego ich opanowania.

Działania w rejonie zurbanizowanym należy prowadzić bez przerwy w dzień i w nocy. Utrzymywanie ciągłości działań powodować będzie odrywanie się części elementów ugrupowania od sił głównych i prowadzenie walki w odosobnieniu. W takiej sytuacji nie należy

rezygnować z dalszego natarcia, a wręcz przeciwnie dążyć do potęgowania uderzenia wydzielając jednocześnie część sił do oczyszczenia z nieprzyjaciela i umocnienia opanowanego terenu.

W miastach o zwartej zabudowie piechota przesuwa się wzdłuż domów i zdobywa kolejno poszczególne budynki. Czołgi przesuwiają się skokami wzdłuż ulic prowadząc ogień do celów po przeciwległej stronie ulicy.

W rejonach o luźnej zabudowie atak na umocnione obiekty odbywa się od strony ulicy z jednoczesnym ich obejściem przez skwery /parki/. Ciągły manewr na szczeblu pododdziałów ma w tych warunkach decydujący wpływ na wynik walki.

Prowadząc natarcie na duże obiekty przemysłowe, należy dążyć do okrążenia i odizolowania nieprzyjaciela w poszczególnych budynkach a następnie zdecydowanym atakiem rozbić go.

Podczas prowadzenia walki w mieście a szczególnie przy zdobywaniu ważnych obiektów decydującą rolę odgrywać ~~muszą~~ będą grupy obejścia, które wyposażone w odpowiedni sprzęt wykorzystują dogodne warunki terenowe i różnego rodzaju przejścia podziemne, uderzają na skrzydła i tyły nieprzyjaciela i wspólnie z pododdziałami nacierającymi od czoła niszczą go i zdobywają nakazany obiekt.

Dla zachowania ciągłości działań i spotęgowania uderzenia wprowadza się drugi rzut, najczęściej w lukę między pododdziałami lub zza skrzydła, po wykonaniu zadania bliższego przez pododdziały pierwszego rzutu. Zazwyczaj w mieście o zabudowie zwartej drugi rzut wprowadzany będzie częściami.

W czasie prowadzenia walki nieprzyjaciel często będzie dążył do odzyskania utraconych obiektów poprzez wykonywanie kontrataków, które wykonywać będzie często nawet niewielkimi siłami

głównie wzdłuż ulic, torów, skwerów itp. Odpierając kontratak pierwszy rzut umacnia się w zdobytych obiektach i wszystkimi środkami niszczy atakującego nieprzyjaciela. Na zagrożonym odcinku dowódca pułku wysuwa odwód przeciwpancerny i artylerię do strzelania na wprost.

Należy liczyć się, że nieprzyjaciel po utracie rejonu zurbanizowanego /miasta, osiedla/ może zdecydować się na użycie broni masowego rażenia, dlatego też siły główne należy jak najszybciej wyprowadzić poza jego obręb pozostawiając dla jego umocnienia tylko niezbędną ilość sił i środków.

ZAKOŃCZENIE

W wykładzie przedstawiono jedynie wybrane problemy związane z problematyką natarcia pułku w rejonie zurbanizowanym. Temat ten jest niezmiernie ciekawy, wymagający stałych rozmyślań i nowych rozwiązań. Należy wziąć pod uwagę także fakt, że niemal każde miasto ma swoje specyficzne cechy, które w sposób zasadniczy rzutować będą na inne działania pułku.

O aktualności i ważności problemu świadczy fakt podejmowania go w większości ćwiczeń/"LATO-78", "WRZESIEŃ-79"/ a także fakt, że jest przedmiotem studiów w naszej uczelni.

Oprócz podanej literatury szkoleniowej warto pogłębić znajomość problemu studiując wspomnienia i refleksje dowódców okresu II-jej wojny światowej, z których można wyciągnąć szereg pouczających wniosków.

Wykonano w 5 egz.

Egz. nr 1 - 5 Biblioteka Tajna

Wyk. mjr Szulc 50-194

Druk M.K.

Dnia 9.02.1981 r.

Nr ks masz Pf7/KTC

WYKAZ LITERATURY

zalecanej do samodzielnego studiowania.

1. Rozkaz Ministra Obrony narodowej do szkolenia Sił Zbrojnych PRL w 1981 roku.
2. Regulamin walki Sił Zbrojnych PRL /dywizja-pułk/.
3. Podręcznik "Taktyka Ogólna". nr bibl.012827.
4. Podręcznik "Działania bojowe pułku", nr bibl.01010.
5. Podręcznik "Działania bojowe w warunkach szczególnych", nr bibl. 010386.
6. Skrypt "Właściwości organizacji i prowadzenia działań bojowych w mieście", nr bibl. Pf287.
7. Zbiór przykładów taktycznych z walk 7AWP o miejscowości, nr bibl. R/264.
8. Wojskowy Przegląd Zagraniczny nr 1/79, 6/79.

Materiały studyjne.

1. W.CZUJKOW, "Początek drogi" wyd.MON 1970 r.
2. G.ŻUKOW, "Wspomnienie i refleksje", wyd.MON 1970 r.
3. W.IWANOW, "Operacje okrążające II wojny światowej", wyd.MON 1973 r.
4. R.MAJEWSKI, "Bitwa o Wrocław", PIW 1975 r.

Wykaz materiałów do wykorzystania
w czasie wykładu.

1. Ugrupowanie bojowe i zadania pułku podczas natarcia na miasto o zabudowie zwartej - schemat, nr bibl.06224.
2. Ugrupowanie bojowe i zadania pułku podczas natarcia na miasto o zabudowie luźnej - schemat, nr bibl.06226.

BIBLIOTEKA NAUKOWA AGS WE
Archiwum Instytutu Zbiorów Specjalnych

44289

